

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK).¹ Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel.² Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl.
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstandkoming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

Het aantal vrijstellingen dat op grond van artikel 5, aanhef en onder a, van de Leerplichtwet 1969 is ontstaan is de afgelopen jaren gestegen. In opdracht van OCW heeft Regioplan onderzocht wat de achtergrond van deze stijging is. Een belangrijke conclusie van dit onderzoek was dat de huidige procedure een te beperkte procedure is die volledig is gericht op de lichamelijke of psychische kenmerken van kinderen en jongeren, terwijl het betrekken van de onderwijskundige benaderingswijze, dat nu niet betrokken wordt, wel als een aanvulling wordt beschouwd.

2. Wie zijn betrokken?

In het stadium voorafgaand aan de internetconsultatie zijn verschillende partijen betrokken geweest bij de totstandkoming van de aanpassing. Ingrado, de brancheorganisatie voor leerplicht en RMC, heeft meegedacht over de wijziging van de procedure vanwege de specifieke kennis over de procedure tot het ontstaan van de vrijstelling. Het ministerie van VWS heeft meegedacht over de rol van de arts in de procedure.

3. Wat is het probleem?

Het aantal vrijstellingen dat ontstaat op grond van artikel 5, aanhef en onder a, van de Leerplichtwet 1969 is de afgelopen jaren gestegen. Dit betekent dat meer kinderen niet naar school gaan. Dit staat haaks op het uitgangspunt dat alle kinderen naar school behoren te gaan. De vrijstelling is bedoeld voor specifieke gevallen, maar kan niet voor andere doeleinden worden ingezet dan is omschreven in de wet. Er is behoefte aan meer flexibiliteit en maatwerk. In de praktijk zijn er veel kinderen van wie duidelijk is dat ze voor meerdere jaren vrijgesteld moeten worden van de leerplicht, maar voor wie een permanente vrijstelling geen recht doet aan de ontwikkelingsmogelijkheden van het kind. Bovendien doet een permanente vrijstelling geen recht aan de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en zorg, waardoor steeds meer maatwerkoplossingen mogelijk worden.

4. Wat is het doel?

Het wetsvoorstel heeft tot doel ervoor te zorgen dat een vrijstelling op grond van artikel 5, aanhef en onder a van de Leerplichtwet, alleen wordt afgegeven, als dit het beste aansluit bij het kind. Om dat doel te bereiken, wordt in dit wetsvoorstel vastgelegd dat de arts die beoordeelt of een kind psychisch of lichamelijk niet geschikt is om onderwijs te volgen, ook altijd een advies vanuit een onderwijskundige benaderingswijze tot zijn beschikking heeft bij zijn afweging. Het doel van het wetsvoorstel is, naast het betrekken van de onderwijskundige benaderingswijze, dat ruimte geboden wordt voor het in acht nemen van de ontwikkelingen in het onderwijs en in de zorg bij het ontstaan van de vrijstelling. Het voorstel is om de huidige tweedeling tussen enerzijds de vrijstelling voor een jaar en anderzijds de vrijstelling voor de duur van de gehele leerplichtige leeftijd, te laten vervallen. Met deze twee aanpassingen wordt beoogd dat meer kinderen en jongeren naar school kunnen gaan.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De leerplichtwet bevat bepalingen die ervoor zorgen dat kinderen en jongeren onderwijs moeten volgen. Van het volgen van onderwijs zijn vrijstellingen mogelijk, mits wordt voldaan aan de voorwaarden. Het aantal kinderen dat vrijgesteld is van de leerplicht staat haaks op het uitgangspunt dat alle kinderen naar school behoren te gaan.

6. Wat is het beste instrument?

Het ontstaan van een vrijstelling is bij wet geregeld en vergt een wetswijziging.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De adviesrol die het samenwerkingsverband krijgt past bij de huidige rol en wettelijke taak die het samenwerkingsverband heeft om te zorgen voor dekkend onderwijsaanbod in de regio. De rol die ze in dit wetsvoorstel toebedeeld krijgen sluit aan bij deze bestaande taakinvoering. Omdat de adviesrol van het samenwerkingsverband vormvrij is gelaten in dit voorstel, is het aan het samenwerkingsverband om het advies op te stellen en aan de arts te geven. Dit maakt dat het gaat om minime verzwaring van de administratieve lasten die kunnen worden opgevangen binnen de samenwerkingsverbanden.

De regierol op het proces dat door het college van burgemeester en wethouders wordt ingevuld, sluit aan bij de huidige praktijk. De rol wordt bevestigd in dit wetsvoorstel en daarmee verandert er niet tot nauwelijks iets voor het college van burgemeester en wethouders. Van het college wordt gevraagd advies aan te vragen bij het samenwerkingsverband. Dit is een administratieve handeling die gezien het aantal vrijstellingen en de verspreiding hiervan over alle gemeenten minime gevolgen heeft voor de administratieve lasten en kan worden opgevangen binnen de huidige taken voor leerplicht die het college van burgemeester en wethouders heeft.

Voor ouders of verzorgers zal het in enkele gevallen betekenen dat zij niet meer eenmalig een vrijstelling aanvragen voor de gehele leerplichtige leeftijd, maar tussentijds opnieuw een vrijstelling aanvragen. Voor andere ouders of verzorgers betekent dit dat zij dit juist minder vaak moeten doen, omdat de vrijstelling langer dan een jaar geldig is. Hierom gaan we uit van geen tot minime gevolgen voor de administratieve lasten van ouders of verzorgers.

Voor artsen betekent het wetsvoorstel dat zij het advies van het samenwerkingsverband moeten betrekken bij het opstellen van de verklaring. Dit is een administratieve handeling die gezien het aantal vrijstellingen en de spreiding hiervan over alle gemeenten minime gevolgen heeft voor de administratieve lasten voor artsen en kan worden opgevangen binnen de huidige taken die artsen hebben bij het opstellen van een verklaring.